

LUNDS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

"Was mich nicht umbringt, macht mich stärker"
Polisen & PTG

Amanda Rietz
Frida Thornberg

Kandidatuppsats VT 2016

Handledare: Magnus Lindén

Förord

Vi vill rikta ett hjärtligt tack till våra kontaktpersoner inom Polisen. Ert positiva bemötande och genuina intresse för vår studie var det som i grund och botten gjorde vår forskning realiserbar. Ett stort tack vill vi även ge till Adam Storey som var den som introducerade teorin om PTG för oss. Vi vill även tacka vår handledare Magnus Lindén som med sina positiva ord hjälpte oss att gå vidare i arbetsprocessen de gånger vi fastnade eller behövde vägledning och stöd. Slutligen vill vi tacka varandra för ett fantastiskt samarbete och ett effektivt arbetssätt.

Sammanfattning

Syftet med studien var att undersöka om poliser som exponerats för hot och våld i yrket hade en högre grad av Posttraumatic Growth, PTG. Studien fokuserade på att mäta PTG i relation till hot och våld på följande parametrar; psykologisk hantering, reaktioner i form av hur rädda de kände sig i dag och psykisk påverkan. Respondenterna var 42 poliser från Skåne-regionen. Åldrarna varierade från 26 till 65 år och majoriteten hade tjänstgjort inom Polisen mellan 10-13 år. Metoden var kvantitativ och en enkät användes som innehöll frågor som berörde hot- och våld exponering samt mätinstrumentet PTGI. Resultatet visade att poliser som ansåg sig psykologiskt hantera hot och våld bättre inte hade en högre grad av PTG. Vad det gällde efterrädsla rapporterades högre grad av PTG på dimensionerna nya möjligheter, andlig förändring och relationer till andra. De som ansåg att den psykiska hälsan blivit påverkad rapporterade högre PTG. Resultatet visade att PTG kan utvecklas efter traumatiska händelser i form av hot eller våld. Vidare diskuterades även hur resultaten skulle kunna vara relevanta för Polisen. Förslag till framtida forskning är ett större urval poliser och forskning som inkluderar personliga faktorer som exempelvis personlighet, kognitiv bearbetning, socialt stöd och social önskvärdhet.

Nyckelord: Posttraumatisk mognad, Polisen, hot, våld, traumatisk händelse.

Abstract

The purpose of this study was to investigate whether police officers who have been exposed to threats and violence in their profession have a higher degree of Posttraumatic Growth, PTG. PTG was measured in relation to threats and violence on the following parameters; psychological management, reactions which included current feelings of threat/anxiety and psychological influence. The respondents included 42 police officers who served in Skåne, Sweden. The ages ranged from 26 to 65 years and the majority of the police officers had served as police officers for between 10-13 years. A quantitative method was used in form of a questionnaire which included questions regarding exposure to threats and violence and the measuring instrument PTGI. The results indicated that police officers who perceive their ability to psychologically manage threats and violence better did not have a high degree of PTG. Regarding their current feelings of threat/anxiety, a higher degree of PTG was reported in the dimensions new opportunities, spiritual change and relationships with others. Those who believed that their mental health had been influenced by threatening or violent events reported a higher degree of PTG. The results suggest that PTG can develop following exposure to traumatic events in form of threat or violence. Furthermore, the discussion is focused on how the results may be relevant for the Police. Suggestion for future research is a larger selection of police officers. Another suggestion is to include personal factors as personality, cognitive processing, social support and social desirability.

Keywords: Posttraumatic growth, police, threat, violence, traumatic event.

Introduktion

Inledning

Det var i slutet av 1800-talet som den tyska filosofen och författaren Friedrich Nietzsche myntade citatet *“Was mich nicht umbringt, macht mich stärker”* (Nietzsche, 1889, s.6). Citatet betyder ungefär: Det som inte dödar mig, gör mig starkare. På senare år har det även skapats musik i samma anda, exempelvis Kelly Clarksons låt *“Stronger (What doesn't kill you)”*. Att människan kan vinna fördelar efter en svår händelse är inte helt nyupptäckt. Etableringen av forskningen är dock relativt ny. Det var i mitten av 1990-talet som Tedeschi och Calhoun (1996) publicerade forskning som grundade teorin Posttraumatic Growth (PTG). På svenska är teorin mer känd under namnet posttraumatisk mognad.

Teorin beskriver de positiva utfall som kan ske efter en traumatisk händelse. Utifrån Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-V, 2013) beskrivs en traumatisk händelse som en situation där individen upplever att den egna överlevnaden hotas, alternativt bevittnar en händelse där annan individ hotas. Detta genom fysiskt våld, exempelvis slag och sparkar, alternativt psykiskt våld, såsom hot. Sedan teorin om PTG fick genomslag i forskarsamhället har det gjorts olika associationer mellan teorin och olika variabler. Det har bland annat gjorts studier om PTG hos yrkesgrupper som är särskilt utsatta för hot eller våld. Några av de yrkesgrupper som anses mer utsatta i sin arbetskontext är bland annat poliser, sjukvårdspersonal och väktare (Arbetsmiljöverket, 2010).

Denna studie är avgränsad till att undersöka polisens koppling till PTG efter exponering med hot och/eller våld i arbetskontexten. I texten kommer det att refereras som hot eller våld, men författarna vill förtydliga att det både kan vara hot och våld alternativt hot eller våld. Forskning kring polisens utsatthet för hot eller våld i relation till PTG anses av författarna bakom denna studie vara begränsad. Poliser är en yrkesgrupp som i hög grad har risk för exponering av hot eller våld i arbetskontexten och är således en intressant yrkesgrupp att undersöka närmare. Med hjälp av teorin PTG vill författarna bakom denna studie undersöka om det hot eller våld som poliser kan utsättas för i arbetet har ett samband med utveckling av PTG. För kan det som inte dödar dig göra dig starkare eller har Nietzsche och Clarkson fel?

Teoretisk bakgrund

Posttraumatic Growth. Att människan kan förändras i positiv riktning efter att ha upplevt en traumatisk händelse är som i inledningen nämnts inte något nytt. Det har sedan mitten av 1990-talet gjorts omfattande forskning och utveckling kring teorin om PTG. Forskningen om PTG har varit behjälplig för bland annat psykologer, socialarbetare och sjukvårdare som i sitt arbete kommer i kontakt med individer som har upplevt någon form av traumatisk händelse. Anledningen till att teorin om PTG har varit behjälplig för dessa yrkeskategorier är att förståelsen har utvecklats angående hur traumatiska händelser kan påverka individer på olika sätt. På så sätt visar PTG att utfallen inte endast behöver vara negativa utan även kan vara positiva (Tedeschi & Calhoun, 2006).

En traumatisk händelse är något som ligger utanför det vardagliga och kan utgöras av olika slags händelser. Det kan vara en hot- eller våldssituation alternativt att få besked om en allvarligare sjukdomsdiagnos eller att förlora en närstående (Buijssen, 1998). I denna studie används Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-V, 2013) vars definition av traumatisk händelse är *“Personen upplevde, bevittnade eller konfronterades med en händelse eller en serie händelse som innebar död, allvarlig skada (eller hot om detta), eller hot mot egen eller andras fysiska integritet.”* (DSM-V, 2013, s.160).

Tedeschi och Calhoun använde sig av en kvalitativ ansats i utvecklandet av PTG. Genom att intervjua individer som exponerats för traumatiska händelser och genom omfattande litteraturstudier utvecklade de teorin PTG. De försökte även urskilja olika kategorier där mognad kan ske. De tre underliggande kategorier som Tedeschi och Calhoun först kom fram till var förändrad självuppfattning, förändringar i relationer och förändrad livsfilosofi. Dessa tre kategorier delades sedan in i fem olika dimensioner som tillsammans skapar utformningen av PTG och mätinstrumentet PTGI (Posttraumatic Growth Inventory). De fem olika dimensionerna är; personlig styrka, nya möjligheter, relationer till andra, andlig förändring och uppskattning av livet (Tedeschi & Calhoun, 1996).

Dimensionerna personlig styrka och nya möjligheter förklaras med citatet *“Jag är mer sårbar än vad jag trodde, men också mycket starkare än vad jag trodde”* (Tedeschi och Calhoun, 2006, s.5, förf. övers.). Meningen sammanfattar det faktum att en individ som har upplevt en traumatisk händelse i sitt liv överlevde svårigheten och samtidigt stärkte sin självbild genom att bevisa för sig själv att man klarade av utmaningen. En traumatisk händelse kan exempelvis vara att bli diagnostiserad med cancer, att förlora en familjemedlem eller att uppleva kritiska situationer och svåra olyckor i sin arbetsroll som exempelvis polis

eller ambulansförare. Dimensionen nya möjligheter representerar de nya intressen och nya vägar som individen kan utveckla efter händelsen.

Dimensionen relationer till andra innefattar de relationer som individen kan skapa med människor efter den specifika händelsen eller händelserna. Individer som har upplevt någon form av traumatisk händelse har rapporterat att deras syn på människor i allmänhet har förändrats samt att de har fått bättre förståelse och starkare medlidande för människor som har det svårt. Dimensionen har även kommit i uttryck hos respondenter då de har fått en klar bild av vilka individens riktiga vänner är och upplevt en större frihet att vara sig själva.

Den fjärde dimensionen andlig förändring kan förstås genom att personen kan skapa en större mening med livet. Meningsskapandet kan komma i uttryck genom att individen kan uppleva en klarhet över de existentiella frågor hen inte kunde relatera till innan den traumatiska händelsen inträffade. Höga poäng på dimensionen andlig förändring kan för vissa människor innebära att den traumatiska händelsen som individen har upplevt har väckt eller stärkt den religiösa tron.

Dimensionen uppskattning av livet representerar de ändringar individen upplever gällande prioriteringar. Om en person fått ett besked om att ha en allvarligare sjukdom, så kan det som tycktes vara av stor vikt innan sjukdomen upplevas obetydligt i relation till de personliga relationer som individen har till sina nära och kära. Exempelvis kan det då bli viktigare att spendera tid med sin familj, än att tjäna mycket pengar (Tedeschi & Calhoun, 2006).

PTG & tidigare forskning. För att kunna mäta grad av PTG används Posttraumatic Growth Inventory, PTGI, som innehåller 21 stycken positivt riktade påståenden. De olika påståendena tillhör de fem olika dimensionerna, vilket gör att det går att urskilja inom vilken eller vilka av dimensionerna som personen utvecklats inom. I utformningen av PTG och PTGI har teorin och instrumentet testats i validitet och reliabilitet. Tedeschi och Calhoun (1996) har i en tidigare studie undersökt validiteten av PTGI och om instrumentet särskiljer personer som har upplevt en traumatisk händelse med de personer som inte har upplevt någon. Det specifika syftet med PTG och PTGI är att personer som har upplevt en traumatisk händelse ska rapportera fler positiva förändringar än de som inte har upplevt någon. I Tedeschi och Calhouns studie visade det sig att personer som hade upplevt en traumatisk händelse rapporterade fler positiva förändringar än de personer som inte hade upplevt någon traumatisk händelse.

Det paradoxala med PTG är att teorin kräver att individen ska ha exponerats för en traumatisk händelse, såsom exempelvis en hotfull och stressande situation, för att utveckla positiva förändringar. Det har exempelvis visat sig att PTG bland annat har utvecklats hos föräldrar som har förlorat sina barn (Polatinsky & Esprey, 2000), hos HIV/AIDS patienter (Milam, 2004) och hos poliser som varit involverade i skottlossning (Chopko, 2010). Ogińska-Bulik (2015) utförde en studie med poliser, brandmän och räddningsarbetare. Ett av fynden som rapporterades var att det fanns en samexistens mellan positiva och negativa utfall efter exponering av traumatisk händelse i arbetskontexten. Resultatet indikerar på faktumet att det ena inte behöver utesluta det andra. Det vill säga att det kan förekomma både positiva och negativa förändringar.

Det finns en mängd forskning angående negativa följder efter en traumatisk händelse (Tedeschi & Calhoun, 1996). Ett väl undersökt tillstånd är Posttraumatiskt Stressyndrom, PTSD. Diagnosen är dock relativt ny, det var under tidigt 80-tal som American Psychiatric Association (DSM-III, 1980) lade till diagnosen i sin diagnostikmanual. Tillståndet förutsätter, liksom PTG, att individen upplevt en traumatisk händelse som exempelvis innebär att man exponerats för allvarlig skada, våld, död eller hot om död. (WHO, 1992). PTSD är ett sjukdomstillstånd som bland annat innebär negativa förändringar i kognition och sinnesstämning (DSM-V, 2013). Intresset i denna studie är enbart riktat mot de positiva aspekterna efter en traumatisk händelse och således kommer inte mer fokus att ligga på negativa utfall, såsom exempelvis PTSD. Det har gjorts en mängd forskning på PTG och associationer mellan olika variabler. Nedan följer en redovisning av variabler som visat sig vara av betydelse för att individen utvecklar PTG:

Personlighet. Tedeschi & Calhoun (1996) rapporterade att samtliga personlighetsdrag i femfaktormodellen, förutom neuroticism, korrelerade med PTG hos individer. Vidare har annan forskning stärkt teorin om att PTG och särskilda personlighetsdrag har en association. En studie som har gjorts på ambulanspersonal rapporterade om ett positivt samband mellan PTG och samtliga personlighetsdrag i femfaktormodellen förutom neuroticism (Shakespeare-Finch, Gow & Smith, 2005).

Socialt stöd bland kollegor. Vikten av socialt stöd har visat sig ha ett positivt samband med PTG. En studie som gjordes på poliser, brandmän och sjukhuspersonal där samtliga rapporterade att de upplevt en traumatisk händelse i arbetskontexten, visade att det sociala stödet var av betydelse för att individerna skulle utveckla PTG. Studien visade att när stödet från kollegor ökade så ökade även sannolikheten att deltagarna upplevde positiva förändringar, det vill säga PTG, efter en traumatisk händelse (Ogińska-Bulik, 2015). En

annan studie som gjordes på brandmän i Washington i USA visade även ett positivt samband mellan socialt stöd bland kollegor och PTG (Sattler, Boyd & Kirsch, 2014).

Kognitiv bedömning & hantering. Utvecklandet av PTG är inte något som uppstår i direkt samband med en traumatisk händelse utan de positiva förändringarna är något som uppstår i efterhand. Något som har visat sig vara av stor betydelse för att individen ska utveckla PTG är kognitiv bedömning. Med kognitiv bedömning menas att individen gör en intern bedömning av den traumatiska händelsen genom att exempelvis se den som meningsfull och hanterlig. Det innebär att PTG inte är ett resultat av den traumatiska händelsen i sig utan en produkt av individens förmåga att ge händelsen en betydelsefull mening. Den interna kognitiva bearbetningen av händelsen eller händelserna kan leda till fördelaktiga förändringar i synen på sig själv och att individen upplever en mognad. Bearbetningen kan då resultera i skapandet av nya kognitiva scheman som införlivar den traumatiska upplevelsen i individens världsbild (Tedeschi & Calhoun, 2006).

En typ av kognitiv bedömning kallad coping har visat sig ha inverkan på individens utveckling av PTG. Coping kan förklaras som en förmåga där individen kognitivt bedömer och omvärderar interna och externa faktorer för att hantera stressfulla och känslomässigt krävande situationer (Lazarus & Folkman, 1984). Yeung, Lu, Wong, och Huynh, (2016) utförde en studie för att undersöka det positiva sambandet mellan PTG och coping. Studiens resultat visade att individens copingförmåga spelade en betydande roll för utvecklandet av PTG. Att individen klarade av att hantera sin psykiska hälsa och anpassa sig till ett nytt tankesätt efter att ha exponerats för en traumatisk händelse. Även att individen får utrymme att grubbla (rumination) anses vara en viktig komponent i utvecklandet av PTG. Grubblandet i samband med PTG anses då vara något som kan påverka individen positivt. Detta är sammankopplat med individens kognitiva bedömning då grubblandet kan ses som en reflektion och i sin tur ge en möjlighet för individen att omvärdera och förändra tidigare kognitiva scheman (Tedeschi & Calhoun, 2006).

Hot & våld som traumatisk händelse. Med stöd i tidigare forskning kan hot- eller våldssituationer betraktas som en traumatisk händelse. World Health Organization definierar hot och våld som:

”The intentional use of physical force or power, threatened or actual, against oneself, another person, or against a group or community, that either results in or has a high likelihood of resulting in injury, death, psychological harm, maldevelopment or deprivation.” (Krug, Dahlberg, Mercy, Zwi & Lozano, 2002, s.5)

Karaktären på våld kan således vara av fysisk karaktär, såsom fysisk aggression från en annan individ som innebär exponering för exempelvis sparkar eller slag. Hot förekommer ofta i samband med våld, då det exempelvis kan innebära att utsättas för en överhängande risk för våld. Hot och våld rubriceras sammanfattningsvis som en traumatisk händelse (Buijssen, 1998; DSM-V, 2013).

Att hot och våld i arbetskontexten kan påverka individen och medföra negativa konsekvenser har undersökts i ett flertal studier. Niedhammer, Chastang och David (2008) genomförde en studie om psykosociala arbetsfaktorer och allmän hälsa hos 24 486 anställda män och kvinnor i Frankrike. Våld från allmänheten och mobbning på arbetsplatsen visade sig påverka individernas självuppskattade hälsa negativt och öka sjukskrivningar samt arbetsskador hos de anställda.

Arbetsmiljöverket (2010) utgav en sammanställning angående antal anmälda fall av hot- och våldssituationer mot tjänstemän från år 2009. Av de 4 947 anmälda fallen var en femtedel av våldet riktat mot poliser. Det rapporterades även en förmodan om ett stort mörkertal angående antalet anmälningar om hot och våld riktat mot poliser, eftersom det troligtvis är långt ifrån samtliga hot- och våldssituationer som anmäls. Det innebär att det i praktiken möjligtvis kan vara ännu fler fall av hot eller våld som riktas mot poliser. I en senare utgiven rapport från Arbetsmiljöverket (2014) undersöktes hot och våld hos 900 svenska verksamheter som arbetar med myndighetsutövning, där inräknat Polisen. I resultatet redovisades att personer som arbetar med myndighetsutövning ofta utsätts för hot och våld i arbetskontexten. Statistik som utgivits av samma myndighet visade även på att poliser var den yrkesgrupp som anmält flest antal arbetsskador på grund av hot och våld. Tillsammans med kriminalvårdare stod dessa två yrkesgrupper för 79 % av anmälningarna om hot och våld vid myndighetsutövning (Arbetsmiljöverket, 2011).

Jusek, som är en facklig organisation, gjorde 2013 en undersökning hos sina medlemmar inom bland annat Åklagarmyndigheten och Polisen. Undersökningen visade att de som blir hotade i sin arbetsroll oftast blir det under tjänstgöring och att tjänstemännen oftast hotats via personlig kontakt eller telefon. Undersökningen visade även att 66 % av de tillfrågade poliserna någon gång känt sig otrygga i sin yrkesutövning på grund av hot och våld eller andra trakasserier (Jusek, 2013).

Polisen. Polisen är en organisation som arbetar för att minska brottslighet och öka tryggheten i samhället. Arbetet sker både förebyggande, aktivt och uppföljande. Polisen ska bland annat skydda individen, upprätthålla lag och ordning samt se till att rättvisa upprätthålls i samhället (Polisen, 2016). Polisens arbete kan utgöra en risk för de anställda att i arbetskontexten utsättas för hot och våld då arbetet kan ske i miljöer som innebär fara för både allmänheten och poliser. Poliser utsätts ofta för potentiella hot- och våldssituationer vid exempelvis våldskonfrontation eller allvarliga olyckor (Renck, Skarbö & Weisæth, 2002). Polisens medarbetarundersökning redovisade att 29 % av poliserna har exponerats för våld vid ett eller flera tillfällen och att lite mer än en tredjedel har exponerats för hot (Rikspolisstyrelsen, 2013).

Forskning har även gjorts gällande associationer mellan sjukskrivning och trakasserier, hot, våld samt diskriminering. År 2005 utfördes en nationell undersökning hos den svenska Polisen där 74 % (16 725 poliser) deltog i studien. Resultatet visade att det var fler kvinnor som hade utsatts för diskriminering internt, från kollegor eller chefer, medan fler män rapporterade om trakasserier, hot och våld från allmänheten. Det var enbart hos män det var ett statistiskt signifikant samband mellan sjukskrivning och trakasserier, hot om våld samt våld (Svedberg & Alexandersson, 2012).

Polisen & PTG. Det som skiljer poliser och andra typer av räddningsarbetare, såsom exempelvis brandmän och sjukhuspersonal, mot andra professioner i samhället är att de exponeras för kritiska situationer upprepade gånger i sin yrkesroll. De kritiska situationer som poliser kan utsättas för i det dagliga arbetet utgör därmed deras arbetsuppgifter (Tedeschi & Calhoun, 2006). Brottsförebyggande rådet författade år 2015 en rapport angående olika yrken som arbetade inom rättsväsendet. De yrken som undersöktes var bland annat poliser, socialsekreterare, politiker och åklagare. Bland de anställda inom rättsväsendet ansågs Polisen vara en av den mest utsatta professionen för hot och våld (BRÅ, 2015).

Det har tidigare gjorts forskning gällande PTG hos poliser. Chopko (2010) undersökte olika trauman som poliser kan komma i kontakt med och deras korrelation med PTG. Bland de trauman som undersöktes hade poliser involverade i skjutning ett positivt samband med PTG. 183 poliser deltog i studien och den dimension som var mest statistiskt signifikant var uppskattning till livet.

Tedeschi och Calhoun (2006) beskrev att vikten av att hjälpa människor kan fungera som en motiverande faktor i de speciella arbetsgrupperna, såsom för yrkesgruppen poliser eller brandmän. Tidigare studier gjorda på poliser som har upplevt en traumatisk händelse har visat att deltagarna utvecklat PTG då de har upplevt en personlig utveckling, fått en större uppskattning till familjen, kollegorna och deras liv samt att de har fått kontroll över hotfulla situationer.

Syfte

Studiens syfte är att undersöka psykologisk hantering och påverkan samt efterrädsla hos poliser i Skåne och möjligt samband med PTG. Avgränsning till Polisen motiveras genom att de är en arbetsgrupp som i hög grad exponeras för hot och våld i yrket. Författarna anser att den nuvarande forskningen angående detta samband är begränsad, speciellt inom svensk forskning. Genom att utveckla kunskapen kan bidrag ges till en ökad förståelse om i vilken grad hot och våld påverkar och hanteras inom polisens arbetskontext och även föra den nuvarande forskningen om teorin PTG framåt. Forskningens ambitioner är även att vara ett bidrag till de arbetskontexter där de anställda kan exponeras för hot eller våld i yrket.

Frågeställningar

- 1. Finns det skillnad i PTG mellan poliser som psykologiskt har hanterat hot och/eller våld bättre eller sämre?*
- 2. Finns det skillnad i PTG mellan poliser som är mer eller mindre rädda idag efter hot och/eller våld?*
- 3. Finns det en skillnad i PTG mellan poliser som anser att de blivit mer eller mindre psykiskt påverkade av hot och/eller våld?*

Metod

Studien genomfördes utifrån en kvantitativ metod med hjälp av en enkät. Enkätens övergripande syfte var att samla in data för att få en översikt över hot och våldsexponering samt att mäta grad av PTG hos poliser i yttre tjänst. En hot- eller våldssituation uppfyllde kriterierna för att kunna rubriceras som en traumatisk händelse (Buijssen, 1998; Krug et al, 2002; DSM-V, 2013). Detta behöver inte medföra att alla respondenter som har upplevt en hot- eller våldssituation var traumatiserade. För att förhöja studiens validitet och reliabilitet beskrivs nedan forskningsprocessens olika faser.

Respondenter

Alla respondenter i studien var poliser i Skåne. 42 respondenter ingick i studien i åldrarna 26 - 65. Majoriteten var mellan 36-45 ($N=26$) följt av 26-35 år ($N=12$). 38 personer var män och 4 personer var kvinnor. Antal år inom Polisen varierade från mindre än 1 år till mer än 13 år, varav majoriteten hade arbetat i 10 till mer än 13 år ($N=24$). De flesta respondenterna hade ett förhållande ($N=37$) och de övriga var singlar alternativt skilda ($N=5$). Samtliga respondenter var placerade i yttre tjänst, det vill säga att de arbetade i miljöer där det fanns risk för att komma i kontakt med hot- eller våldssituationer.

Material

Översikt. Enkäten innehöll sammanlagt 36 frågor. De fem första frågorna berörde bakgrundsinformation, såsom exempelvis kön och antal år inom Polisen. Fråga 6 - 11 behandlade frekvens samt om hot eller våld hade förekommit för individen i arbetskontexten. Fråga 12 - 15 angav i vilken grad man ansett att hot eller våld hade påverkat individens enskilda hälsa samt hur man upplevde att man hanterade hot eller våld i arbetskontexten. Det ingick även två frågor där respondenterna skulle skatta hur rädda de hade varit när hot eller våld riktades mot dem och hur rädda de var idag i relation till hot eller våld i arbetet. Fråga 1 - 11 hämtades från en tidigare utförd enkät riktad till Polisen. Fråga 12 - 15 grundades i samma studie (Skogsliden, Österberg & Karlson, 2011). Frågorna omarbetades och utvecklades för den specifika studien och baserades även på litteratur angående hot, våld och traumauppfattning. Fråga 16 - 36 är hämtade från PTGI, Posttraumatic Growth Inventory.

Hot & våld. Fråga 6 – 11 handlade som tidigare nämnt om hot och våld. För att mäta exponering av hot eller våld i arbetskontexten användes frågan “Har du i tjänst blivit utsatt för hot på grund av ditt yrke som polis?”. Frågan hade flera svarsalternativ om och hur detta hade uttryckts, exempelvis “Ja, personligen vid konfrontation” eller “Ja, via telefon”. En likadan fråga formulerades för våld. Även frekvens av exponering av hot och våld ingick i enkäten samt hur länge sedan exponeringen hade skett, med svarsalternativen från “Aldrig” upp till “Mer än 13 år sedan”. Fråga 12 - 15 användes för att urskilja hur allvarlig hot- eller våldssituationen upplevts vara av individen. Exempelvis “Indikera hur rädd du kände dig direkt efter det hot och/eller våld som riktats mot dig”, med en bedömningsskala från 1; Inte rädd alls till 10; Mycket rädd/Skräckslagen. En annan fråga undersökte hur bra individen själv uppfattat hur väl denne psykologiskt hade hanterat hot eller våld med frågan “Indikera hur du anser att du psykologiskt har hanterat det hot och/eller våld som riktats mot dig” med en bedömningsskala från 1; Mycket dåligt till 10; Mycket bra.

PTGI. Instrumentet som användes för att mäta graden av PTG var PTGI. Skalan innehöll 21 påståenden som var uppbyggda på fem olika dimensioner. Dessa dimensioner var nya möjligheter, relationer till andra, personlig styrka, andlig förändring samt uppskattning av livet. De 21 påståendena rankades på en skala från 0; Jag har inte alls upplevt en förändring till 5; Jag har till en mycket stor del upplevt en förändring. Ju högre rankning desto högre grad av PTG. Exempel på påstående är "Mina prioriteringar om vad som är viktigt i livet har förändrats" eller "Jag är bättre på att hantera svårigheter nu". Alla påståenden var positivt vinklade och mätte endast positiva aspekter efter en traumatisk händelse. Maxpoäng för svaren på de 21 påståendena var totalt 126 poäng. I studien har författarna använt en svensk översättning av PTGI. Reliabilitet enligt Cronbach's alpha för hela PTGI- skalan var 0.94. För respektive dimension uppmättes värdena enligt följande; nya möjligheter 0.81, relationer till andra 0.88, personlig styrka 0.80, andlig förändring 0.60 och uppskattning av livet 0.83. En möjlig anledning till att andlig förändring hade betydligt lägre Cronbach's alpha värde än de andra dimensionerna var att den enbart bestod av två påståenden medan de andra dimensionerna innehåller tre till sju påståenden.

Procedur

Tillgång till respondenterna etablerades genom kontakt med ansvariga personer för Polisens arbetsmiljö. Genom att väcka intresse hos chefer inom Polisen skapades ett internt engagemang för studien. Vidare informerades syftet med studien på plats av författarna för respektive arbetsledare, som till antalet var tre stycken. I informationen som gavs ingick teorin om PTG, tidigare forskning, metodutförande och studiens betydelse för Polisen som organisation. Författarna informerade medvetet respektive arbetsledare om PTG och att syftet med studien var att mäta positiva aspekter efter exponering av hot- eller våldssituationer i arbetskontexten. Arbetsledarna informerades även om att information om PTG inte skulle ges till respondenterna. Detta för att undvika att orden traumatisk händelse samt positiva aspekter skulle påverka studiens resultat.

Arbetsledarna för respektive arbetsgrupp ansvarade för att dela ut enkäterna till sina anställda. Frivillighet och konfidentialitet styrde studien och alla poliser i de särskilda arbetsgrupperna fick möjlighet att delta. Tiden som definierade studien fick styra datainsamlingen och varje arbetsgrupp hade cirka 14 dagar på sig att slutföra enkäten. Författarna samlade sedan in enkäterna på plats samt fick enkäterna skickade till sin adress.

Dataanalys

I SPSS gjordes sammansatta index för de fem olika dimensionerna samt även för PTG totalt. Detta genom att då exempelvis summera de sju frågorna som tillhör dimensionen relationer till andra till ett sammantaget index. Proceduren upprepades för samtliga dimensioner och resulterade i sex index. I studien anges de med förkortningarna: PTG – TOT (totalt för PTG, 21 påståenden), PTG – UPP (uppskattning av livet, tre påståenden), PTG – MÖJ (nya möjligheter, fem påståenden), PTG – STY (personlig styrka, fyra påståenden), PTG – AND (andlig förändring två påståenden) och PTG – REL (relationer till andra, sju påståenden).

Som ett andra steg sammanställdes deskriptiv statistik för att beskriva datamaterialet. För att undersöka frågeställningarna delades respondenterna in i grupper baserat på deras poäng på hanteringsvariabeln (Indikera hur du anser att du psykologiskt har hanterat det hot och/eller våld som riktats mot dig), efterräddslovariabeln (Indikera hur rädd du känner dig idag i relation till det hot och/eller våld som riktats mot dig) samt psykisk påverkan (Hot och våld i mitt arbete som polis har påverkat min psykiska hälsa). Alla respondenter med poäng högre än medelvärdet kategoriserades som en grupp och alla respondenter med poäng under medelvärdet kategoriserades som en grupp. För att undersöka studiens frågeställningar utfördes oberoende t-test sedan på samtliga sex index inom PTG tillsammans med varje gruppindelning. Även korrelationsanalys utfördes på samtliga sex index för PTG samt för alla grupper. Signifikansnivån som valdes var 5 %.

Etik

I studien framkom inte resultat från någon enskild individ, det som har mätts är hot och våld hos poliser som en helhetsgrupp. Alla respondenters svar har hanterats anonymt och de demografiska variabler som framkommit i studien har enbart ett deskriptivt syfte. Frågorna som utgjorde enkäten hade en minimal risk att påverka respondenterna psykiskt, då de var formulerade på ett sätt som inte skulle påverka dem i deras vardag eller i deras yrkesroll som polis. För att minimera den risk som kunde uppstå var respondenterna arbetsledare informerade om studien och det fanns då en intern part för respondenterna som de kunde vända sig till vid frågor eller funderingar. Enkätens inledning bestod av ett informationsblad som innehöll information om att respondenterna kunde vända sig till författarna respektive handledare om frågor uppkom och att svaren skulle behandlas anonymt.

Respondenterna fick ingen information om att positiva aspekter skulle mätas efter exponering av hot eller våld. Författarna motiverade detta val genom att respondenterna då skulle kunna bli påverkade av studiens syfte och inte svara sanningsenligt. Informationen som

gavs var att enkäten skulle undersöka polisernas psykologiska hantering av hot eller våld. Informationen ansågs vara tillräcklig och den undanhållna informationen bedömdes vara av minimal risk.

Resultat

Deskriptiv statistik

För att presentera studiens resultat redovisas deskriptiv statistik (*Tabell 1*) i form av *M* och *SD* för de variabler som kan besvara studiens frågeställning. Resultatet visade även att 4.8 % (*N*=2) aldrig hade exponerats för hot, 66.7 % (*N*=28) rapporterade att de exponerats för hot vid något enskilda tillfälle och 28.6 % (*N*=12) hade vid upprepade tillfällen exponerats för hot. Resultatet visade vidare att 2.4 % (*N*=1) aldrig hade exponerats för våld, 69 % (*N*=29) hade exponerats för våld vid något enskilda tillfälle och 28.6 % (*N*=12) hade exponerats för våld vid upprepade tillfällen. De flesta, 42.9 % (*N*=18), hade exponerats för hot och våld det senaste året. Näst vanligast var 1 - 3 år sedan, som utgjordes av 31 % (*N*=13). Sammanfattningsvis visade den deskriptiva statistiken att 95.2 % av respondenterna hade exponerats för hot och 97.6 % hade exponerats för våld i arbetskontexten.

Tabell 1. *Deskriptiv statistik för alla respondenter i undersökningen*

	<i>M</i>	<i>SD</i>
Reaktioner:		
Hantering	7.95	1.55
Efterrädsla	2.02	1.52
Psykisk påverkan	4.02	2.50
PTG:		
TOT	37.38	19.25
UPP	7.88	3.83
MÖJ	7.26	5.12
STY	9.12	4.43
AND	1.21	1.63
REL	11.90	7.06

Korrelationsanalys

För att undersöka sambanden mellan olika variabler i studien användes Pearsons korrelation. Resultatet av korrelationsanalysen kan avläsas i nedanstående tabell (*Tabell 2*). Resultatet av analysen visade att det fanns ett positivt samband mellan alla dimensioner inom PTG (PTG-TOT) och poliser som exponerats för våld (våldsmängd) i arbetskontexten. Detta indikerade att poliser som exponerats för mer våld i arbetskontexten även skattade högre på PTG. Vad det gäller de olika dimensionerna återfanns ett positivt samband med samtliga dimensioner och poliser som utsatts för våld i arbetskontexten, förutom andlig förändring.

Resultatet visade även att det fanns ett positivt samband mellan de poliser som ansåg att arbetet hade påverkat deras psykiska hälsa och PTG – TOT. Detta indikerade att poliser som bedömde att deras psykiska hälsa hade blivit mer påverkad av arbetet även hade högre poäng på PTG. Dimensionerna som hade ett positivt samband med påverkan på psykisk hälsa var samtliga förutom andlig förändring och personlig styrka. Det fanns inget samband mellan hur väl man ansåg sig ha hanterat hot eller våld i arbetskontexten och PTG. Det fanns ett positivt samband mellan hur rädd man idag ansåg sig vara och PTG – TOT. Detta innebar att de poliser som är mer rädda idag även hade högre poäng på PTG. Samtliga dimensioner hade ett positivt samband med efterräddsla förutom personlig styrka.

Analysen visade även ett samband mellan de poliser som hade högre poäng på påverkanvariabeln och efterräddsla. Resultatet indikerade således att de poliser som ansåg sig mer psykiskt påverkade av hot eller våld i arbetskontexten även var mer rädda idag i relation till det hot eller våld som de har exponerats för.

Tabell 2. Korrelationsanalys för variabler

VARIABEL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Hotmängd	-	0.40**	0.22	0.10	0.29	0.11	0.15	0.17	-0.02	0.02	0.11
2 Våldsmängd		-	0.39*	-0.11	0.41**	0.40**	0.35*	0.38*	0.31*	0.26	0.36*
3 Påverkan			-	-0.23	0.51**	0.49**	0.47**	0.54**	0.27	0.26	0.45**
4 Hantering				-	-0.24	-0.15	-0.18	-0.16	-0.01	-0.13	-0.17
5 Efterrädsla					-	0.43**	0.37*	0.46**	0.18	0.49**	0.40**
6 PTG - TOT						-	0.87**	0.91**	0.86**	0.53**	0.93**
7 PTG - UPP							-	0.72**	0.75**	0.36*	0.75**
8 PTG - MÖJ								-	0.72**	0.49**	0.79**
9 PTG -STY									-	0.29	0.72**
10 PTG - AND										-	0.49**
11 PTG - REL											-

* = p<.05 ** = p<.01

Frågeställning 1

Finns det skillnad i PTG mellan poliser som har hanterat hot och/eller våld bättre el. sämre?

Deskriptiv statistik samt resultatet av *t*-testet kan beskådas i *Tabell 3*. Resultatet visade att det inte fanns några signifikanta skillnader mellan grupperna på någon av PTG-dimensionerna. Detta innebar att det inte fanns någon skillnad mellan de två grupperna som ansåg sig hanterat hot eller våld bättre eller sämre och poäng på PTG.

Tabell 3. *Jämförelse mellan grupper med bättre och sämre hantering.*

	Grupp med bättre hantering			Grupp med sämre hantering			<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
PTG - TOT	31	35.48	19.48	11	42.73	18.38	1.07	0.29
PTG - UPP	31	7.55	3.91	11	8.82	3.60	0.94	0.35
PTG - MÖJ	31	6.61	5.17	11	9.09	4.74	1.39	0.17
PTG - STY	31	9.13	4.96	11	9.09	2.63	-0.02	0.98
PTG - AND	31	1.06	1.46	11	1.64	2.06	0.99	0.32
PTG - REL	31	11.13	6.89	11	14.09	7.42	1.20	0.24

Frågeställning 2

Finns det skillnad i PTG mellan poliser som är mer el. mindre rädda idag?

Deskriptiv statistik samt resultatet av *t*-testet kan beskådas i *Tabell 4*. Resultatet som kan beskådas nedan visade att det fanns signifikanta skillnader mellan grupperna på variablerna PTG - MÖJ ($t(40) = -2.303, p < .01$), PTG - AND ($t(40) = -2.814, p < .01$) och PTG - REL ($t(40) = -2.067, p < .05$). Resultatet från det oberoende *t*-testet indikerade att de poliser som kände sig mer rädda idag skattade signifikant högre på de tre dimensionerna inom PTG.

Tabell 4. *Jämförelse mellan grupper med mer och mindre efterrädsla.*

	Grupp med mer efterrädsla			Grupp med mindre efterrädsla			<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
PTG - TOT	12	45.92	15.48	30	33.97	19.77	-1.87	0.07
PTG - UPP	12	8.75	3.57	30	7.53	3.93	-0.93	0.36
PTG - MÖJ	12	10.00	4.55	30	6.17	4.99	-2.30	<0.05
PTG - STY	12	9.58	3.42	30	8.93	4.82	-0.43	0.67
PTG - AND	12	2.25	1.96	30	0.80	1.30	-2.81	<0.01
PTG - REL	12	15.33	4.75	30	10.53	10.53	-2.07	<0.05

Frågeställning 3

Finns det skillnad i PTG mellan poliser som anser att hot och/eller våld påverkat deras psykiska hälsa mer el. mindre?

Resultatet från det oberoende *t*-testet och den deskriptiva statistiken kan beskådas nedan i *Tabell 5*. Resultatet indikerade på statistisk signifikant skillnad mellan grupperna på samtliga dimensioner förutom andlig förändring. Denna variabel låg dock nära statistisk signifikans ($t(40) = -1.951$, $p = 0,058$). Det signifikanta resultatet innebar att det fanns en indikation på att de individer som ansåg att den psykiska hälsan i större grad blivit påverkad även hade signifikant högre poäng på PTG

Tabell 5. Jämförelse mellan grupper med mer och mindre påverkan på den psykiska hälsan.

	Grupp med mer påverkan på den psykiska hälsan			Grupp med mindre påverkan på den psykiska hälsan			<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
PTG - TOT	19	48.58	13.51	23	28.13	18.53	-4.01	<0.01
PTG - UPP	19	9.95	2.68	23	6.17	3.83	-3.62	<0.01
PTG - MÖJ	19	10.37	3.95	23	4.70	4.58	-4.25	<0.01
PTG - STY	19	10.63	3.45	23	7.87	4.83	-2.09	<0.05
PTG - AND	19	1.74	1.97	23	0.78	1.17	-1.95	0.06
PTG - REL	19	15.90	5.49	23	8.61	6.58	-3.85	<0.01

Diskussion

Återkoppling

Den tidigare forskningen om PTG som presenterades i teoribakgrunden redogjorde för några av de variabler som har visat sig vara av betydelse för att individer ska uppleva positiva förändringar efter en traumatisk händelse. Studiens syfte var att bidra till ny kunskap om PTG och teorins samband med hot och våld. Syftet var även att bidra till hur teorin kan vara relevant för poliser som exponeras för hot och våld i sitt arbete. Genom en kvantitativ enkät undersöktes polisens exponering för hot och våld i arbetskontexten samt grad av PTG.

I teoribakgrunden presenterades en kartläggning av polisens exponering för hot och våld i arbetskontexten. Forskningen som författarna har tagit del av presenterade Polisen som en av de mest utsatta yrkesgrupperna för hot och våld. De poliser som har deltagit i denna studie tjänstgör i Skåne-regionen och arbetar i yttre tjänst. Studiens resultat visar att mer än 95 % av de deltagande poliserna har varit utsatta för hot eller våld i yrket. Studiens frågeställningar har fått olika resultat.

De tre frågeställningarna berörde psykologisk hantering, efterrädsla samt psykisk påverkan av hot eller våld i relation till PTG. Den första frågeställningens resultat visade att det inte fanns några skillnader i PTG mellan de som ansåg att de psykologiskt har hanterat hot eller våld bättre eller sämre. Om resultatet indikerat på att de poliser som psykologiskt hanterat hot eller våld bättre hade högre poäng på PTG så hade teorin om PTG kunnat vara behjälplig för poliser som exponeras för hot eller våld. Detta genom att Polisen exempelvis skulle kunna arbeta med faktorer som i teoribakgrunden beskrivits vara relevanta för PTG. De faktorer som har nämnts är personlighet, socialt stöd samt kognitiv bearbetning. I denna studie pekar resultatet på att ett samband mellan psykologisk hantering av hot eller våld och PTG inte finns. Studiens resultat indikerar således på att PTG inte skulle fungera som ett hjälpmedel för polisens psykologiska hantering av hot eller våld

Den andra frågeställningens statistiska utfall vad gäller efterrädsla visade inte någon skillnad i PTG - TOT utifrån mer eller mindre efterrädsla, PTG-TOT befann sig dock nära statistisk signifikans. Resultatet visade däremot att det fanns en skillnad mellan grupperna vad det gäller dimensionerna nya möjligheter, andlig förändring och relationer till andra. Den grupp som rapporterade högre på dessa dimensioner var den grupp som ansåg sig vara mer rädda idag. Korrelationsanalysen visade att mer efterrädsla hos respondenterna har ett positivt samband med PTG - TOT och samtliga dimensioner förutom personlig styrka.

Resultatet bör, enligt den teoretiska bakgrunden som studien grundar sig på, indikera att de individer som är mindre rädda idag rapporterar mer PTG. Anledningen till detta är att PTG syftar på att individen förändras i positiv riktning efter en traumatisk händelse och att vara mer rädd idag är inte något som innefattar en positiv förändring. Dock understryker resultatet den forskning som Ogińska-Bulik (2015) rapporterade om i sin studie där det förekom samexistens mellan positiva och negativa utfall. Resultatet kan alltså förklaras av det faktum att exponering av en traumatisk händelse varken behöver leda till enbart positiva eller negativa förändringar för individen. Eftersom resultatet pekar på splittrade resultat skulle författarna rekommendera att utveckla området angående samexistens innan man kan rekommendera att PTG skulle kunna användas hos Polisens hot- och våldshantering. Vetenskapen om att poliser som utsätts för hot eller våld i sin arbetskontext både kan uppleva positiva och negativa förändringar kan dock vara ett viktigt bidrag till Polisen.

Den tredje frågeställningen undersökte huruvida det fanns en skillnad i PTG mellan poliser som ansåg att de blivit mer eller mindre psykiskt påverkade av hot eller våld. Statistiken visade på att samtliga dimensioner inom PTG, förutom andlig förändring, var

statistiskt signifikanta med psykisk påverkan av hot eller våld. Det vill säga att den grupp som ansåg sig ha mer psykisk påverkan rapporterade högre PTG. Korrelationsanalysen visade på ett positivt samband mellan PTG - TOT och psykisk påverkan. Korrelationen indikerade på att de poliser som ansåg att deras psykiska hälsa i högre grad har påverkats av hot eller våld i arbetet även skattade högre på PTG. Angående de olika dimensionerna visades ett positivt samband med den psykiska hälsan och dimensionerna uppskattning av livet, nya möjligheter samt relationer till andra. Det positiva sambandet mellan de tre dimensionerna och psykisk påverkan innebär att de poliser som anser sig vara mer psykiskt påverkade av hot eller våld då rapporterat att de uppskattar livet i högre grad, att de har en förhöjd förmåga att se nya möjligheter samt att de värderar relationer högre.

Det finns dock ett problem med de statistiskt signifikanta fynden. Frågan som berör psykisk påverkan undersöker inte i vilken riktning respondenterna har påverkats. Att bli psykiskt påverkad kan både innefatta positiv och negativ påverkan, författarnas önskan var att undersöka negativ påverkan. Författarna anser därmed att resultatet kan vara bristande. Dock visade resultatet en korrelation mellan psykisk påverkan och efterrädsla. Det vill säga att de som kände sig mer rädda idag även ansåg sig mer psykiskt påverkade av hot eller våld. Sambandet anses vara en indikation på att den psykiska hälsan blivit negativt påverkad. Resultatet blir således en antydning till att poliser som rapporterade att de blivit mer psykiskt påverkade har högre PTG. Författarna vill understryka att det enbart är en spekulation och inte en sanning.

Författarna anser dock att resultatet kan vara ett bidrag för Polisen i samband med hot eller våld. Den psykiska påverkan som poliserna har rapporterat kan som nämnt vara både av negativ och positiv karaktär på grund av frågeställningens riktningsproblem. Om den psykiska hälsan har påverkats negativt av det hot eller våld som poliserna exponerats för så stärker resultatet teorin om PTG. Detta för att påverkan av den traumatiska händelsen har resulterat i höga poäng på PTG. Att ha höga poäng på PTG innebär således att respondenterna har upplevt en positiv förändring på någon eller några av de fem dimensionerna efter exponering av hot och våld i yrket. Den upplevda förändringen kan exempelvis vara att studiens respondenter uppskattar livet mer, värdesätter relationer samt upplever en personlig styrka efter kontakt med hot eller våld i yrket som polis.

Samhörighet med tidigare forskning

Den tidigare forskningen visar att alla personlighetsdrag i femfaktormodellen förutom neurocitism har en betydande roll för utvecklingen av PTG. Det kan då exempelvis underlätta för en individ som är extrovert och öppen att utveckla PTG, samtidigt som en individ som har drag av neurocitism har lägre möjlighet att utveckla PTG. Hur fördelningen av personlighetsdrag ser ut hos studiens respondenter har inte undersökts. Redogörandet för att personlighet har en betydelse för PTG är dock viktig att belysa. Upplevelsen av en traumatisk händelse är inte något som har en universell definition utan värderingen av händelsen är individuell, även hanteringen och reaktionen är olika för olika personer. Dessa olikheter vad det gäller exempelvis personlighetsdrag är då viktiga att belysa i relation till studiens fynd.

Tidigare forskning har även visat att den kognitiva bearbetningen av händelsen är viktig för PTG. Som nämnts innan utvecklas inte PTG som en direkt följd av en traumatisk händelse utan den kognitiva bearbetningen som görs av individen kan leda till de positiva förändringar som PTG förespråkar. Coping och grubblandet, som är en del av den kognitiva bearbetningen, kan skapa nya kognitiva scheman där den traumatiska händelsen införlivas i individens världsbild. Den traumatiska händelsen som inträffat kan vara för svår för individen att hantera och kan då inte införlivas i individens existerande kognitiva scheman. Bearbetningen kan resultera i att de nya kognitiva schemana som skapas även skapar en större förståelse för exempelvis vem man är, hur man ser på andra personer som har det svårt och hur man ska hantera problematiska situationer. I vilken utsträckning som respondenterna kognitivt har bearbetat händelsen eller händelserna är inte något som undersökts djupare i denna studie. Studiens resultat visar dock hur väl respondenterna själva har rapporterat att de psykologiskt hanterat hot eller våld i sitt yrke som polis. Medelvärde för hanteringsvariabeln var 7.95, vilket tyder på att majoriteten har skattat sin hantering god.

Socialt stöd är en annan faktor som i tidigare forskning visat sig ha ett positivt samband med PTG. Anledningen till att författarna tagit upp denna faktor är för att belysa en av möjliga externa faktorer som kan påverka utvecklingen av PTG. Om poliserna har ett socialt stöd från sina kollegor i samband med en hot- eller våldsexponering ökar således chansen till att utveckla PTG.

Studiens fokus på arbetsgrupp är väl motiverad i tidigare forskning som belyser polisens exponering av hot och våld i arbetskontexten. Tidigare forskning har visat att hot och våld kan påverka individernas psykiska och fysiska hälsa. Resultaten från Niedhammers studie (2008) visade exempelvis att hot och våld på arbetsplatsen påverkade den självuppskattade hälsan negativt och ökade sjukskrivningar. De hot- och våldssituationer som

polisen kommer i kontakt med sker upprepade gånger och utgör en del av Polisens samhällsfunktion (Tedeschi & Calhoun, 2006). Olika rapporter som har sammanställs av både Arbetsmiljöverket (20110) och Jusek (2013) visade att Polisen är en av de mest utsatta yrkesgrupper för hot och våld. Resultaten från denna studie stödjer då den tidigare forskningen då de flesta respondenter någon gång har exponerats för hot eller våld i yrket.

Hot och våld i arbetslivet kan innefatta olika situationer som poliser kan komma i kontakt med. Några exempel på dessa som beskrivs i studiens enkät är bland annat att bli hotad via telefon, att bli misshandlad eller att ha blivit utsatt för våld med skjutvapen. Studien fokuserade enbart på exponering av hot eller våld som har uppstått i arbetskontexten. Respondenternas tidigare erfarenheter av hot, våld eller andra traumatiska händelser i privatlivet kan dock vara betydande för hur de upplever det hot och våld som riktats mot dem i rollen som polis. Dessa parametrar är inget som har undersökt i den aktuella studien. Frekvensen av hot eller våld kan även vara av betydelse för upplevelsen av den traumatiska händelsen. Majoriteten av poliserna som deltagit i studien har arbetat inom Polisen mellan 10-13 år och den traumatiska händelsen eller händelserna har för de flesta inträffat för mindre än tre år sedan. Händelserna som respondenterna har relaterat till när de besvarat enkäten behöver dock inte ha inträffat nyligen utan kan inträffat för några år sedan. Hanteringen kan även då vara något som kan ha påverkats av tidsaspekten då vissa har haft tid att hantera händelsen medan vissa inte har bearbetat händelsen i samma utsträckning.

En fråga författarna dock har funderat på angående PTG som teori är om det också kan vara negativt att veta att man kan utvecklas positivt efter exponering av hot eller våld. Författarna är medvetna att detta resonemang låter motsägelsefullt till det som tidigare diskuterats, men att veta att andra människor blivit starkare och utvecklats kan för den egna individen kännas som ett misslyckande. "Varför mår inte jag bättre?" kan vara en fråga en individ som inte utvecklar PTG då ställer till sig själv.

Begränsningar i studien

Respondenterna i studien, var på grund av tidigare nämnd geografisk begränsning, endast poliser från Skåne. För att studien skulle genererat i resultat som generellt skulle kunna anta gälla hela den svenska Polisen hade det varit lämpligt att ha ett större urval, exempelvis med deltagande poliser från hela Sverige. Författarna valde medvetet att inte informera respondenterna om PTG. Detta för att respondenterna inte skulle bli påverkade av vetskapen om att positiva effekter efter hot- eller våldexponering skulle undersökas. Författarna informerade istället enbart kontaktpersonerna om PTG och att de inte skulle informera sina

anställda poliser om PTG. Det fanns dock inte någon garanti för att informationen undanhölls för respondenterna, även om en tät dialog med kontaktpersonerna fördes.

En annan faktor som är viktig att belysa är den sneda könsfördelningen. Endast 4 av de 42 respondenterna var kvinnor. Detta speglar inte den verkliga fördelningen hos Polisen, då statistik pekar på att uppemot 25 % av poliserna är kvinnor (SCB, 2010). Författarna valde att inte analysera och diskutera könsaspekten då studiens respondenter inte speglar den verkliga populationen.

Vad det gällde valet att använda PTGI som instrument för att mäta grad av PTG så anses mätningen vara korrekt utförd. Då PTGI är ett beprövat och tillförlitligt test så anses valet av mätinstrument vara passande. I samband med självskattningsskalor finns emellertid ett ständigt problem med individfaktorn. I vissa fall rapporterar individer inte exakt hur de faktiskt känner eller tycker. Detta kan bero på missuppfattning av frågeställning, att de rapporterar högre på grund av att de inte vill visa sig svaga (och vice versa), att personen har en bättre eller sämre dagsform alternativt påverkan av social önskvärdhet

Social önskvärdhet skulle kunna vara en riskfaktor på grund av att det finns en uppfattning om att poliser bör hantera hot och våld på ett adekvat sätt eftersom det utgör en stor del av deras arbetsvardag (BRÅ, 2016). För att kontrollera att inte social önskvärdhet skulle påverka studien hade en skala för social önskvärdhet kunnat användas. Även en kvalitativ ansats skulle kunna vara en gott supplement.

Framtida forskning och slutsats

Författarna anser att framtida forskning bör fokusera på en kvalitativ metod eller alternativt komplimenterande skalor som mäter övriga faktorer. Exempelvis kan faktorer som har tagits upp i studien, såsom personlighet, socialt stöd, kognitiv bearbetning samt social önskvärdhet mätas i relation till PTG, hot och våld. Detta för att få djupare insikt om hur poliser upplever hot och våld i arbetskontexten och möjligt samband med PTG. Forskning som fokuserat på PTG och samband med hot och våld i Sverige uppfattas av författarna vara begränsad. Tidigare forskning har visat att det finns ett mörkertal vad det gäller antal anmälningar angående hot och våld mot poliser (Arbetsmiljöverket, 2010). Detta betyder att det troligtvis finns ännu fler poliser som utsätts för hot och våld än vad som anges i statistiken. Studiens resultat rapporterar att minst 95 % av respondenterna någon gång har exponerats för hot eller våld i yrket som polis. Då hot och våld är frekvent hos respondenterna anses forskningen om hur poliser hanterar, reagerar och påverkas av hot eller våld som ett viktigt utvecklingsområde. I relation till den stora mängd hot och våld som poliser kan exponeras för

anses även PTG vara ett intressant område att undersöka vidare. Att poliser kan uppleva mognad och positiva förändringar efter kontakt med hot och våld kan vara bidragande för Polisen. Som nämnts i teoribakgrunden har PTG som teori bidragit till förståelsen för att människor kan utvecklas positivt efter en traumatisk händelse. Studiens syfte har enbart vara att undersöka positiva aspekter. Författarna ser gärna att framtida forskning undersöker samexistens av positiva och negativa förändringar hos poliser efter exponering av en traumatisk händelse i form av hot eller våld. Författarna tror att ett mer integrerande perspektiv kan resultera i att förståelsen över hur individen påverkas av traumatiska händelser kan utvecklas.

Sammanfattningsvis visar studien att PTG förekommer hos poliser som exponerats för hot eller våld i arbetskontexten. Studiens viktigaste slutsats är att PTG specifikt rapporterades hos de poliser som anser att deras psykiska hälsa i högre grad har påverkats av hot och våld i polisyrket. Alltså att de poliser som utsätts för hot och våld även upplever positiva förändringar i form av uppskattning till livet, relationer till andra, personlig styrka och nya möjligheter. Nietzsche skrev det, och vi skriver det igen: “Was mich nicht umbringt, macht mich stärker”.

Källor

- American Psychiatric Association, [APA]. (1980). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, Third Ed. (DSM-III). Washington, DC: American Psychiatric Association.
- American Psychiatric Association, [APA]. (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, Fifth Ed. (DSM-V). Washington, DC: American Psychiatric Association.
- Arbetsmiljöverket. (2010). *Våld i arbetslivet - En kriminologisk översikt*. Stockholm: Arbetsmiljöverket.
- Arbetsmiljöverket. (2011) *Hot och våld vid myndighetsutövning - statistik*. Arbetsmiljöverket
- Arbetsmiljöverket. (2014). *Hot och våld vid myndighetsutövning 2011-2013*. Härnösand: Arbetsmiljöverket.
- Brottsförebyggande Rådet [BRÅ]. (2015). *Hot och våld - Om utsatthet i yrkesgrupper som är viktiga i det demokratiska samhället*. Stockholm: Brottsförebyggande Rådet.
- Buijssen, H. (1998). *Sjuksköterskans utsatthet: Att hantera traumatiska upplevelser i arbetet*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Chopko, B.A. (2010) Posttraumatic distress and growth: An empirical study of Police officers. *American Journal of Psychotherapy*, 64(1), 55-72.
- Jusek. (2013). *Hot, våld och trakasserier inom rättsväsendet*. Stockholm: Jusek.
- Krug, G. E., Dahlberg, L. L., Mercy, A. J., Zwi, B. A., & Lozano, R. (2002). *World report on violence and health*. Geneva: World Health Organization [WHO].
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal and coping*. New York, NY: Springer.

- Milam, J.E. (2004). Posttraumatic growth among HIV/AIDS patients. *Journal of Applied Social Psychology, 34*(11), 2353-2376. doi: 10.1111/j.1559-1816.2004.tb01981.x
- Nietzsche, F. (1889). *Götzen-Dämmerung oder Wie man mit dem Hammer philosophirt*. Tyskland.
- Niedhammer, I., Chastang J-F., & David S. (2008). Importance of psychosocial work factors on general health outcomes in the national French SUMER survey. *Occupational Medicine, 58*(1), 15-24.
- Ogińska-Bulik, N. (2015) Social support and negative and positive outcomes of experienced traumatic events in a group of male emergency service workers, *International Journal of Occupational Safety and Ergonomics, 21*(2), 119-127, doi: 10.1080/10803548.2015.1028232
- Polatinsky, S., & Esprey, Y. (2000). An assessment of gender differences in the perception of benefit resulting from the loss of a child. *Journal of Traumatic Stress, 13*(4), 709-718.
- Polisen. (2016). *Uppdrag och mål*. Hämtad 16-04-20, från <https://polisen.se/Om-polisen/Uppdrag-och-mal/>
- Renck, B., Skarbö, S. & Weisæth, L. (2002). Stress reactions in police officers disaster rescue operation. *Nordic Journal of Psychiatry, 56*(1), 7-14. doi: 10.1080/08039480252803855
- Rikspolisstyrelsen. (2013). *Medarbetarundersökningen*. Stockholm: Rikspolisstyrelsen.
- Sattler, N. D., Boyd, B., & Kirsch, J. (2014). Trauma-exposed Firefighters: Relationships among Posttraumatic Growth, Posttraumatic Stress, Resource Availability, Coping and Critical Incident Stress Debriefing Experience. *Journal of the International Society for the Investigation of Stress, 30*(5), 356-365. doi: 10.1002/smi.2608

- Shakespeare-Finch, J., Gow, K., & Smith, S. (2005). Personality, Coping and Posttraumatic Growth in Emergency Ambulance Personnel. *Traumatology, 11*(4), 325-334. doi: 10.1177/153476560501100410
- Skogsliden, S., Österberg, K., & Karlson, B. (2011). *Polisarbeta i yttre tjänst - Rapportering av enkätresultat 2010* (AMM-rapport, 2011:14). Lund: Arbets- och miljömedicin [AMM].
- Statistiska Centralbyrån. (2010). *Tema: Könstruktur per utbildning och yrke 1990-2030*. Statistiska centralbyrån.
- Svedberg, P. & Alexandersson, K. (2012). Associations between sickness absence and harassment, threats, violence, or discrimination: A cross-sectional study of the Swedish Police. *WORK, 42*(1): 83-92. doi: 10.3233/WOR-2012-1333
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress, 9*, 455-471. doi: 10.1007/BF02103658
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (2006). *Handbook of Posttraumatic Growth: research and practice*. Charlotte: Lawrence Erlbaum Associate.
- World Health Organization, [WHO]. (2004). *The ICD-10 Classification of Mental and Behavioural Disorders, Clinical descriptions and diagnostic guidelines*. World Health Organization.
- Yeung, N., Lu, Q., Wong, C., & Huynh, H. (2016). The roles of needs satisfaction, cognitive appraisals, and coping strategies in promoting posttraumatic growth: A stress and coping perspective. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy, 8*(3), 284-292. doi: 10.1037/tra0000091

Bilaga 1

LUNDS
UNIVERSITET

Information angående undersökning

Vi är två studenter som läser kandidatkursen i psykologi på Institutionen för Psykologi vid Lunds Universitet. Som en del i kursen formuleras ett forskningsprojekt. Vårt forskningsprojekt berör svenska polisers psykologiska hantering av hot och våld. I följande enkät kommer du att fylla i ett antal självskattningsfrågor. När du fyller i enkäten är det viktigt att du är ärlig mot dig själv och verkligen rapporterar vad du känner och tycker. I undersökningen kommer du att vara helt anonym, inga enskilda resultat eller personer kommer behandlas eller rapporteras. Om du har frågor eller vill ha mer information, så är du välkommen att kontakta oss.

Tack för din medverkan!

Med vänliga hälsningar

Frida Thornberg
bev13fla@student.lu.se

Amanda Rietz
bev13ari@student.lu.se

Handledare:
Magnus Lindén
046-2221723
magnus.linden@psy.lu.se

1. Kön

- Man
- Kvinna

2. Ålder

- Yngre än 26 år
- 26 – 35 år
- 36 – 45 år
- 46 – 55 år
- 56 – 65 år
- Äldre än 65 år

3. Antal år inom polisorganisationen

- Mindre än 1 år
- 1 – 3 år
- 4 – 6 år
- 7 – 9 år
- 10 – 13 år
- Mer än 13 år

4. Civilstånd

- Gift
- Sambo
- Särbo
- Skild
- Singel
- Annat

5. Inom polisen har jag följande tjänst: _____

6. Har du i tjänst blivit utsatt för hot på grund av ditt yrke som polis?

Du kan kryssa för flera svarsalternativ

- Nej, har inte utsatts för hot
- Ja, via telefon
- Ja, via brev
- Ja, via e-post
- Ja, via sms
- Ja, via internet (diskussionsforum/chat)
- Ja, personligen vid konfrontation
- Ja, via kollega/anhörig
- Ja, annan typ av hot

7. Hur ofta har du blivit utsatt för hot i tjänst på grund av ditt yrke som polis?

- Aldrig
- Vid något enstaka tillfälle
- Vid upprepade tillfällen

8. Har du blivit utsatt för våld i tjänst på grund av ditt yrke som polis?

Du kan kryssa för flera svarsalternativ

- Nej, har inte utsatts för våld
- Ja, våldsamt motstånd
- Ja, våld med kniv eller tillhyggen
- Ja, våld med skjutvapen
- Ja, misshandel
- Ja, person har avsiktligt kört på polisbilen
- Ja, annan typ av våld

9. Hur ofta har du blivit utsatt för våld i tjänst på grund av ditt yrke som polis?

- Aldrig
- Vid något enstaka tillfälle
- Vid upprepade tillfällen

10. Har det hänt att din familj hotats på grund av ditt yrke som polis?

- Ja
- Nej

11. Hur länge sedan var det du blev utsatt för hot eller våld?

- Aldrig
- Mindre än 1 år sedan
- 1 – 3 år sedan
- 4 – 6 år sedan
- 7 – 9 år sedan
- 10 – 13 år sedan
- Mer än 13 år sedan

12. Hot och våld i mitt arbete som polis har påverkat min psykiska hälsa.

Inte alls

Extremt mycket

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

13. Indikera hur rädd du kände dig direkt efter det hot och/eller våld som riktats mot dig.

Inte rädd alls

Mycket rädd/Skräckslagen

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

14. Indikera hur rädd du känner dig idag i relation till det hot och/eller våld som riktats mot dig.

Inte rädd alls

Mycket rädd/Skräckslagen

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

15. Indikera hur du anser att du psykologiskt har hanterat det hot och/eller våld som riktats mot dig.

Mycket dåligt

Mycket bra

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Nedanstående kommer du att få läsa 21 påståenden om upplevd förändring efter hot- eller våldssituation/er. Läs varje påstående och indikera till vilken grad detta överensstämmer på ditt liv idag. Använd följande skala när du anger dina svar:

0	1	2	3	4	5
Jag har inte alls upplevt en förändring.	Jag har till en mycket liten del upplevt en förändring	Jag har till en liten del upplevt en förändring.	Jag har till en viss del upplevt en förändring.	Jag har till en stor del upplevt en förändring	Jag har till en mycket stor del upplevt en förändring

16. Mina prioriteringar om vad som är viktigt i livet har förändrats.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17. Jag uppskattar värdet av mitt eget liv mer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18. Jag har utvecklat nya intressen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19. Jag har en större känsla av självtillit.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. Jag har en bättre förståelse för andliga företeelser.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21. Det är tydligare för mig nu att jag kan räkna med andra människor när jag har det svårt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22. Jag har bytt inriktning i mitt liv.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23. Jag har en större känsla av närhet till andra.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24. Jag är mer villig att uttrycka mina känslor.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25. Jag är bättre på att hantera svårigheter nu.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26. Jag har en förmåga att göra bättre saker med mitt liv.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
27. Jag har lättare att acceptera det som sker.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
28. Jag är bättre på att uppskatta varje dag.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
29. Nya möjligheter har öppnat sig.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
30. Jag har större medkänsla med andra.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
31. Jag lägger mer kraft/energi på mina relationer.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
32. Det är mer sannolikt att jag ändrar saker som behöver ändras.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
33. Jag har en starkare religiös tro.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
34. Jag upptäckte att jag var starkare än jag trodde.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
35. Jag har lärt mig mycket om hur underbara människor är.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
36. Jag är bättre på att accepterar att jag behöver andra.	☐	☐	☐	☐	☐	☐